

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**PROSES PEMBEZAAN, POLARISASI DAN PEMBENTUKAN
SUBBUDAYA PELAJAR DALAM SISTEM PENGALIRAN
DI SEKOLAH MENENGAH**

NORAIZAH BINTI SHAHARUDDIN

FPP 2001 7

**PROSES PEMBEZAAN, POLARISASI DAN PEMBENTUKAN
SUBBUDAYA PELAJAR DALAM SISTEM PENGALIRAN
DI SEKOLAH MENENGAH**

Oleh

NORAIZAH BINTI SHAHARUDDIN

**Tesis Ini Dikemukakan Sebagai Memenuhi Keperluan Untuk Ijazah
Master Sains Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia**

November 2001

Teristimewa buat,

Ayahanda dan Bonda yang tercinta....

Hj. Shaharuddin Shamsuddin dan Hajah Salimah Sahari

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia
sebagai memenuhi syarat bagi mendapatkan ijazah Master Sains

**PROSES PEMBEZAAN, POLARISASI DAN PEMBENTUKAN
SUBBUDAYA PELAJAR DALAM SISTEM PENGALIRAN DI
SEKOLAH MENENGAH**

Oleh

NORAIZAH BT. SHAHARUDDIN

November 2001

Pengerusi : Profesor Datin Sharifah Md. Nor, Ph.D.

Fakulti : Pengajian Pendidikan

Sistem pengaliran dijalankan di sekolah-sekolah untuk memudahkan proses pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas. Secara khususnya, penyelidikan ini bertujuan untuk mengkaji tentang sistem pengaliran yang menyebabkan berlakunya proses pembezaan, polarisasi dan pembentukan subbudaya pelajar. Ini mempengaruhi persepsi pelajar terhadap guru, kurikulum dan sekolah.

Kajian ini berbentuk deskriptif. Sebanyak tiga buah sekolah menengah lelaki di pinggir bandar Kuala Lumpur telah dipilih dalam kajian ini. Seramai 366 orang pelajar sekolah tersebut telah diambil sebagai sampel kajian. Mereka terdiri daripada pelajar tingkatan dua dan tingkatan empat dari kelas yang terbaik dan terlemah. Data diperolehi

dengan menggunakan borang soal selidik dan dianalisis menggunakan kaedah statistik deskriptif dan statistik inferensi. Perbincangan terbuka juga diadakan bersama responden dan pihak pentadbir sekolah bagi mengukuhkan lagi dapatan kajian ini.

Analisis deskriptif telah menunjukkan bahawa sistem pengaliran yang dijalankan di sekolah telah menyebabkan berlakunya proses pembezaan dan polarisasi di kalangan pelajar yang dialirkan. Ini juga menyebabkan pelajar membentuk subbudaya yang pro atau antibudaya sekolah. Bagi pelajar yang probudaya sekolah mereka lebih bersikap positif terhadap sekolah dan mempunyai tahap rasa kekitaan yang tinggi terhadap sekolah berbanding pelajar yang antibudaya sekolah. Oleh itu sewajarnya sistem pengaliran ini dikaji semula.

Implikasi teoritikal dan praktikal turut dibincangkan. Selain itu, beberapa alternatif untuk sistem pengaliran diberikan. Beberapa cadangan untuk kajian seterusnya turut dikemukakan.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia
in fulfilment of requirements for the degree of Master of Science

**A PROCESS OF DIFFERENTIATION, POLARIZATION AND
STUDENT'S SUBCULTURES DUE TO STREAMING IN
SECONDARY SCHOOL**

By

Noraizah binti Shaharuddin

November 2001

Chairman : Professor Datin Sharifah Md. Nor, Ph.D.

Faculty : Faculty of Educational Studies

Streaming is done in school to facilitate the learning and teaching process in the classroom. Specifically, the main aim of this study is to explore the effects of streaming on differentiation, polarization and the formation of subcultures among students, which influence their perceptions towards teachers, the curriculum and the school.

This study is descriptive in nature. The sample size of this study consisted of 366 students from three secondary boys school in suburban area in Kuala Lumpur. Only students from the best and the lowest classes in forms two and four were selected. Data obtained through questionnaires were analysed using the descriptive and

inferential statistics. Open interviews of the respondents and school administrators were also conducted to further strengthen the findings of this study.

The descriptive analysis of data showed that streaming in schools caused differentiation and polarization among students. Student in the higher stream appear to adopt a positive attitude towards the school culture. They also have a higher level of school membership as compared to those who are in the lowest stream. This showed that streaming should be reevaluated.

The theoretical and practical implications and alternatives for streaming were discussed. Several recommendations for further studies were also proposed.

PENGHARGAAN

Bersyukur saya ke hadrat Allah SWT kerana dengan taufiq dan hidayah-Nya tesis ini dapat disiapkan. Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih saya ucapkan kepada pengerusi jawatankuasa penyeliaan tesis saya, Profesor Datin Dr. Sharifah Md. Nor yang telah sudi memberi panduan, tunjuk ajar, nasihat dan bimbingan yang amat berharga. Usaha dan kesabaran beliau yang berterusan bagi membantu saya menyiapkan tesis ini, amat saya sanjungi dan hargai. Ucapan terima kasih dan penghargaan juga saya ucapkan kepada ahli jawatan kuasa panel penyeliaan tesis saya iaitu Profesor Dr. Othman b. Dato' Haji Mohamed dan Profesor Madya Dr. Wan Zah bt. Wan Ali di atas idea dan bimbingan yang diberikan. Tidak lupa juga diucapkan terima kasih kepada Profesor Madya Dr. Ramlah Hamzah yang telah sudi memberikan pandangan yang amat berguna.

Saya juga merakamkan ucapan terima kasih kepada Puan Siti Suria Salim, pihak pentadbir sekolah, guru-guru dan para pelajar sesi 2000 serta semua yang terlibat dalam kajian ini. Juga ucapan terima kasih saya tujukan kepada Kementerian Pendidikan khususnya Bahagian Perancangan dan Penyelidikan dan Jabatan Pendidikan Wilayah Persekutuan kerana telah memberi kebenaran dan kerjasama kepada saya untuk melaksanakan kajian ini.

Akhir sekali, ucapan penghargaan yang tidak terhingga kepada kedua ayahanda dan bonda, abang, adik dan kaum keluarga yang sentiasa mendoakan kejayaan saya, memberi sokongan dan semangat untuk saya menamatkan pengajian ini. Tidak lupa juga kepada rakan-rakan sejawat dan pihak pentadbir di SMK (L) Methodist Sentul yang telah banyak bertolak ansur dan memberi kelonggaran masa kepada saya untuk menjalankan kajian ini.

Semoga Allah s.w.t memberi balasan yang sebaik-baiknya atas jasa dan pengorbanan semua. Amin.

Saya mengesahkan bahawa Jawatankuasa Pemeriksaan bagi Noraizah Binti Shaharuddin telah mengadakan pemeriksaan akhir pada 13hb. November 2001 untuk menilai tesis Master Sains beliau yang bertajuk "Proses Pembezaan, Polarisasi dan Pembentukan Subbudaya Pelajar dalam Sistem Pengaliran di Sekolah Menengah" mengikut Akta Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1980 dan Peraturan-peraturan Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1981. Jawatankuasa Pemeriksa memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahkan ijazah tersebut. Anggota Jawatankuasa Pemeriksaan adalah seperti berikut:

Ramlah Hamzah, Ph.D.
Profesor Madya
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Sharifah Md. Nor, Ph.D.
Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Othman Dato' Hj. Mohamed, Ph.D.
Profesor
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

Wan Zah Wan Ali, Ph.D.
Profesor Madya,
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

AINI IDERIS, Ph.D.

Profesor
Dekan Pengajian Siswazah,
Universiti Putra Malaysia.

Tarikh : 8 JAN 2002

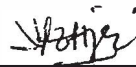
Tesis ini telah diserahkan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sains.

AINI IDERIS, Ph.D
Profesor
Dekan Pusat Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh:

x

Saya mengaku bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah diberi penghargaan di dalam tesis. Saya juga mengaku bahawa tesis ini tidak dimajukan untuk ijazah-ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau institusi-institusi lain.

(NORAIZAH BT. SHAHARUDDIN)

Tarikh: 3 JAN 2002

ISI KANDUNGAN

DEDIKASI	ii
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	v
PENGHARGAAN	vii
PENGESAHAN	ix
PERAKUAN	xi
SENARAI JADUAL	xvi
SENARAI RAJAH	xix
SENARAI SINGKATAN	xx

BAB

1	Pengenalan	
	Pendahuluan	1
	Latar Belakang Kajian	2
	Pernyataan Masalah	6
	Objektif Kajian	7
	Kepentingan Kajian	8
	Batasan Kajian	9
	Definisi Operasional	10
	Sistem Pengaliran	11
	Pembezaan	11
	Polarisasi	11
	Pola Persahabatan	12
	Status Ekonomi Sosial	12
	Proses	13
	Budaya Pelajar	13
	Subbudaya Pelajar	14
	Rasa Kekitaan Terhadap Sekolah	15
	Penglibatan Pelajar Dalam Pelajaran	16
	Prestasi Akademik	16
	Pelajar Lemah	17
	Pelajar Pandai	17
	Kelas Lemah	18
	Kelas Baik	18

2	SOROTON LITERATUR	
	Pendahuluan	19
	Teori Sosialisasi	20
	Teori Pembezaan dan Polarisasi	24
	Teori Melabel Pelajar	33
	Teori Devian	36
	Sikap Devian di Kalangan Pelajar	36
	Profil Pelajar di Kelas Lemah	39
	Teori Kerapatan	40
	Kesimpulan Teori	42
	Sistem Pengaliran	42
	Rasa Kekitaan	52
	Budaya Sekolah	55
	Subbudaya Sekolah	57
	Masalah Disiplin Pelajar	63
	Masalah-masalah Disiplin yang Sering Timbul	64
	Penglibatan Pelajar Dalam Pelajaran	65
	Persepsi Pelajar Terhadap Guru, Kurikulum	72
	Dan Sekolah	
	Persepsi Pelajar Terhadap Guru	73
	Persepsi Pelajar Terhadap Kurikulum	77
	dan Sekolah	
	Kesimpulan	79
3	METODOLOGI KAJIAN	
	Pendahuluan	82
	Rekabentuk Kajian	83
	Sampel Kajian	84
	Sekolah	84
	Pelajar	84
	Pentadbir	85
	Penetapan Bilangan Sampel	86
	Kaedah Persampelan	87
	Alat Kajian	88
	Keesahan Alat Kajian	89
	Kebolehpercayaan Alat Kajian	90
	Tatacara Kajian	91
	Pengendalian Kajian	92
	Teknik Penganalisaan Data	94

4	DAPATAN KAJIAN	
	Pendahuluan	98
	Biodata Responden	98
	Pembezaan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	99
	Polarisasi di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	106
	Pola Persahabatan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	106
	Pola Aktiviti Kokurikulum di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	109
	Subbudaya di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	111
	Rasa Kekitaan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	111
	Penglibatan Pelajar dalam Pelajaran	119
	Persepsi Pelajar Yang Dialirkan Terhadap Guru	128
	Persepsi Pelajar Yang Dialirkan Terhadap Kurikulum dan Sekolah	132
	Masalah Disiplin di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	135
5	RUMUSAN, PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN	
	Pendahuluan	141
	Rumusan	141
	Pernyataan Masalah dan Objektif Kajian	141
	Metodologi	142
	Dapatan Utama Kajian	143
	Perbincangan	145
	Pembezaan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	145
	Pola Persahabatan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	150
	Pola Aktiviti Kokurikulum di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	152
	Rasa Kekitaan di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	153
	Penglibatan Pelajar Dalam Pelajaran	156
	Persepsi Pelajar Yang Dialirkan Terhadap Guru	162
	Persepsi Pelajar Yang Dialirkan Terhadap Kurikulum dan Sekolah	165
	Masalah Disiplin di Kalangan Pelajar Yang Dialirkan	166
	Kesimpulan	168
	Implikasi Teoritik	170

Implikasi Praktikal	171
Akademik	171
Pengajaran Dan Pembelajaran	172
Sistem Pengaliran	172
Cadangan	174
Cadangan untuk Kajian Seterusnya	180
BIBLIOGRAFI	182
LAMPIRAN A	186
VITA	207

SENARAI JADUAL

Jadual	Halaman
1 Biodata Responden	99
2 Frekuensi dan peratusan mobiliti pelajar dalam aliran sebelum dan semasa tahun kajian	101
3 Peratusan pendapatan ibu bapa mengikut pelajar yang dialirkan	102
4 Peratusan tahap pendidikan ibu mengikut pelajar yang dialirkan	103
5 Peratusan tahap pendidikan bapa mengikut pelajar yang dialirkan	103
6 Peratusan pekerjaan bapa mengikut pelajar yang dialirkan	104
7 Peratusan pekerjaan ibu mengikut pelajar yang dialirkan	104
8 Jumlah dan peratusan pelajar yang dialirkan dari segi keturunan	106
9 Peratusan pelajar yang dialirkan tentang pola persahabatan	109
10 Peratusan pelajar yang dialirkan tentang aktiviti kokurikulum	110
11 Peratusan aktiviti kokurikulum pelajar yang dialirkan (mengikut jenis)	111
12 Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan dari segi rasa kekitaan terhadap sekolah	112
13 Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan mengikut tingkatan dari segi rasa kekitaan terhadap sekolah	113

14	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang rasa kekitaan	116
15	Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan dari segi penglibatan pelajar dalam pelajaran	119
16	Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan mengikut tingkatan dari segi penglibatan pelajar dalam pelajaran	120
17	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang penglibatan pelajar dalam pelajaran	121
18	Peratusan kelulusan dalam subjek teras berdasarkan tingkatan empat dan aliran (peperiksaan semester pertama)	126
19	Peratusan kelulusan dalam subjek teras berdasarkan tingkatan dua dan aliran (peperiksaan semester pertama)	127
20	Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan dari segi persepsi terhadap guru	128
21	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang persepsi pelajar terhadap guru	129
22	Ujian- <i>t</i> membezakan pelajar yang dialirkan mengikut tingkatan dari segi persepsi terhadap guru	132
23	Ujian- <i>t</i> membezakan persepsi pelajar yang dialirkan terhadap kurikulum dan sekolah	133
24	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang persepsi pelajar terhadap kurikulum dan sekolah	134
25	Ujian- <i>t</i> membezakan persepsi pelajar terhadap kurikulum dan sekolah di kalangan pelajar yang dialirkan mengikut tingkatan	135
26	Jumlah ponteng semester satu mengikut sekolah	137

27	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang pola persahabatan (semua item)	186
28	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang pola aktiviti kokurikulum (semua item)	187
29	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang rasa kekeluargaan (semua item)	188
30	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang penglibatan dalam pelajaran (semua item)	191
31	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang persepsi terhadap guru (semua item)	193
32	Peratusan pelajar yang dialirkan tentang persepsi terhadap kurikulum dan sekolah (semua item)	195

SENARAI RAJAH

Rajah		Halaman
1	Model Proses pembezaan, polarisasi dan pembentukan subbudaya pelajar dalam sistem pengaliran.	81

SENARAI SINGKATAN

FPN	Falsafah Pendidikan Negara
SES	Status Ekonomi Sosial
UPSR	Ujian Penilaian Sekolah Rendah
PMR	Penilaian Menengah Rendah
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SKK	Sekolah ke Kerjaya
PK1	Penolong Kanan Satu
PKHEM	Penolong Kanan Hal Ehwal Murid
SSP	Soal Selidik Pelajar
P&P	Pengajaran dan Pembelajaran
BM	Bahasa Melayu
BI	Bahasa Inggeris
Mtk	Matematik
Sej	Sejarah
Geo	Geografi
Sns	Sains
KH	Kemahiran Hidup
SPSS	Statistical Package for Social Science

4P	Tingkatan 4 Pandai
4L	Tingkatan 4 Lemah
2P	Tingkatan 2 Pandai
2L	Tingkatan 2 Lemah
SP	Sisihan Piawai
dk	darjah kebebasan

BAB 1

PENGENALAN

Pendahuluan

Sekolah merupakan institusi pendidikan yang memainkan peranan yang penting dalam menjana pendidikan kepada individu. Namun salah satu daripada fungsi tersirat sekolah juga adalah untuk menapis para pelajar bagi dialirkan ke aliran-aliran tertentu. Sistem pengaliran merupakan satu strategi tindak balas terhadap pembezaan kebolehan yang wujud di kalangan pelajar terutamanya dari segi akademik. Pelajar yang pandai akan di alirkan ke aliran baik dan pelajar yang tidak pandai akan dialirkan ke aliran lemah. Hal ini berlaku disebabkan oleh keperluan guru dan pentadbiran serta untuk menyenangkan proses pengajaran dan pembelajaran dan juga oleh tekanan peperiksaan iaitu untuk melahirkan pelajar yang cemerlang dalam akademik. Secara tidak langsung menyebabkan wujudnya proses pembezaan, polarisasi dan pembentukan subbudaya di kalangan pelajar. Fungsi sekolah ini telah menyimpang daripada matlamat asal Falsafah Pendidikan Negara (FPN).

Falsafah Pendidikan Negara merupakan satu usaha untuk melahirkan warganegara yang mempunyai sahsiah yang baik, seimbang dan sepadu dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani. Oleh itu, matlamat pendidikan

adalah untuk memberikan pendidikan yang sama kepada semua pelajar. Namun begitu, sistem pengaliran yang diamalkan kini secara tidak langsung telah menyebabkan guru-guru dan pihak pentadbir kurang penghayatan terhadap falsafah ini dalam melaksanakan kurikulum. Ini menyebabkan pelaksanaan kurikulum tidak menuju kepada apa yang dihasratkan. Tambahan pula, pendidikan hari ini lebih berorientasikan kepada peperiksaan iaitu pelajar ditekankan kepada aspek penguasaan akademik dan peperiksaan sahaja.

Latarbelakang Kajian

Sistem pengaliran yang dijalankan di sekolah telah menyebabkan pelajar dialirkan ke aliran tertentu mengikut kebolehan akademik. Pengaliran ini merupakan satu fenomena yang biasa dilihat di sekolah-sekolah di Malaysia hari ini khasnya di sekolah harian kerajaan. Sistem ini telah dijalankan sekian lama dan telah menjadi budaya pihak pengurusan sekolah dalam menangani masalah pelajar yang pelbagai kebolehan. Sistem ini dibuat berdasarkan 'budi bicara' pihak pengurusan di sekolah dalam usaha untuk membantu proses pengajaran dan pembelajaran dan juga untuk menjaga peratus kelulusan peperiksaan di sekolah amnya dan peperiksaan awam seperti UPSR, PMR dan SPM khasnya.

Salah satu tujuan pengaliran ialah untuk memudahkan perancangan proses pengajaran dan pembelajaran mengikut tahap dan kebolehan akademik

pelajar. Sistem pengaliran ini juga memudahkan para guru untuk meningkatkan prestasi pelajar di kelas pandai dan membantu mengadakan pemulihan untuk kelas lemah. Tetapi pengaliran didapati memberi kesan yang negatif terutamanya di kelas lemah. Ini kerana pelajar di kelas lemah sering dibeza-bezakan dari segi kemudahan pembelajaran di sekolah, layanan dan jangkaan guru-guru terutamanya dalam bidang akademik. Maka tujuan pengaliran yang dibuat untuk membantu pelajar tidak dapat dicapai sepenuhnya, sebaliknya menyebabkan terbentuknya subbudaya di kalangan pelajar yang dialirkan sama ada pro atau antibudaya sekolah.

Ternyata sistem pengaliran yang dijalankan oleh pihak sekolah ini telah menyimpang dari matlamat asal FPN yang ingin memberi pendidikan yang sama dan seimbang kepada semua pelajar. Hal ini disebabkan pendidikan hari ini lebih berorientasikan peperiksaan. Setiap sekolah sentiasa bersaing untuk mencapai keputusan peperiksaan yang cemerlang tanpa menghiraukan kualiti individu yang dilahirkan. Ini juga turut disebabkan oleh desakan ibu bapa pelajar sendiri dan masyarakat yang inginkan pelajar cemerlang dalam akademik. Para pelajar ini diukur kebolehan mereka hanya berdasarkan keputusan peperiksaan yang dicapai. Berdasarkan perkara di ataslah maka sekolah terpanggil untuk mengasingkan pelajar mengikut kebolehan akademik supaya mereka dapat diajar mengikut kebolehan dan tahap pencapaian akademik mereka.